

Teacher of the Year!

תלמוד בבלי מסכת עירובין דף נד עמוד ב

תנו רבנן, כיצד סדר משנה? משה למד מפי הגבורה, נכנס אהרן ושנה לו משה פירקו. נסתלק אהרן וישב לשמאל משה. נכנסו בניו ושנה להן משה פירקו, נסתלקו בניו, אלעזר ישב לימין משה ואיתמר לשמאל אהרן. רבי יהודה אומר: לעולם אהרן לימין משה חוזר. נכנסו זקנים ושנה להן משה פירקו, נסתלקו זקנים, נכנסו כל העם ושנה להן משה פירקו. נמצאו ביד אהרן ארבעה, ביד בניו שלשה, וביד הזקנים שנים, וביד כל העם אחד. נסתלק משה, ושנה להן אהרן פירקו. נסתלק אהרן שנו להן בניו פירקו. נסתלקו בניו, שנו להן זקנים פירקו. נמצא ביד הכל ארבעה. מכאן אמר רבי אליעזר: חייב אדם לשנות לתלמידו ארבעה פעמים. וקל וחומר, ומה אהרן שלמד מפי משה, ומשה מפי הגבורה - כך, הדיוט מפי הדיוט - על אחת כמה וכמה. רבי עקיבא אומר: מניין שחייב אדם לשנות לתלמידו עד שילמדנו - שנאמר ולמדה את בני ישראל. ומנין עד שתהא סדורה בפיהם - שנאמר שימה בפיהם. ומניין שחייב להראות לו פנים - שנאמר ואלה המשפטים אשר תשים לפניהם. וליגמרו כולהו ממשה! - כדי לחלוק כבוד לאהרן ובניו, וכבוד לזקנים

רבי פרידא הוה ליה ההוא תלמידא דהוה תני ליה ארבע מאה זימני וגמר. יומא חד בעיוה למלתא דמצוה, תנא ליה ולא גמר. אמר ליה: האי דנא מאי שנא? אמר ליה: מדהיא שעתא דאמרו ליה למר איכא מילתא דמצוה - אסחאי לדעתאי, וכל שעתא אמינא, השתא קאי מר, השתא קאי מר. אמר ליה: הב דעתך ואתני לך. הדר תנא ליה ארבע מאה זימני [אחריני] נפקא בת קלא ואמרה ליה: ניחא לך דליספו לך ארבע מאה שני, או דתיזכו את ודרך לעלמא דאתי? אמר: דניזכו אנא ודריי לעלמא דאתי. אמר להן הקדוש ברוך הוא: תנו לו זו וזו

תלמוד בבלי מסכת מועד קטן דף יז עמוד א

אמר ליה: הכי אמר רבי יוחנן, מאי דכתיב כי שפתי כהן ישמרו דעת ותורה יבקשו מפיהו כי מלאך ה' צבאות הוא אם דומה הרב למלאך ה' - יבקשו תורה מפיו

שו"ת אגרות משה יורה דעה חלק ה סימן לב

ליתן מעשר מהזמן ללמד לתלמידים אף בלא תועלת לעצמו

לכאורה יקשה מהא דתניא בקידושין דף כ"ט ע"ב דהוא קודם ללמוד תורה אף לבנו ואף לר' יהודה דוקא כשבנו זריז וממולח ותלמודו מתקיים בידו בנו קודמו

על עובדא דר' פרידא בעירובין דף נ"ד ע"ב דלמד בעצמו לתלמיד קשה ההבנה ד' מאות פעמים ופעם אחר שהוצרך ר' פרידא לילך הסיח קצת דעתו והוצרך ללמוד עוד ד' מאות

פעמים עד דגמר, איך היה רשאי דודאי ר' פרידא בעצמו היה גמיר במשך אותו הזמן הרבה מאד שהיה עדיפא שר' פרידא ילמוד בעצמו באותו הזמן ולא ללמד לתלמיד הזה. ואמרתי דמזה ראייה דגם בלמוד התורה אין להעמיד על מדת הדין, אלא צריך ליתן לאחרים משלו צדקה וגמ"ח ולא לדקדק אף כשצריך להמעות לעצמו דשלו קודם, כמו כן הוא בלמוד התורה אסור להת"ח לדקדק בזמנו לומר שצריך בזמן זה ללמוד בעצמו שיהיה זה יותר תועלת וכשילמד לאחרים ילמד רק לתלמידים שמחדדין את רבם, אלא צריך לבטל מזמנו וללמד לאחרים אף שלעצמו לא יהיה תועלת מהחיוב ללמד תורה לאחרים אף לאלו שהוא רק להתלמיד יהיה תועלת. ומאחר שלא נמצא שיעור כמה זמן ילמד לאחרים אף באופן שלעצמו לא יהיה תועלת רק להם, אמרתי שהוא חלק עשירית מהזמן שיש לו

פנים יפות דברים פרק לב

והנה הרב הלומד עם התלמיד אם כוונתו בלימוד בשביל עצמו לעלות למעלה אין התלמיד יכול לקבל ממנו וצריך להשפיע במידת התלמיד כדי להעלותו, והיינו דכתיב במרע"ה [שמות לג, יא] ודיבר ה' אל משה פנים אל פנים ושב אל המחנה, דהיינו ששב מן המעלה שהיה לו בשעה שדיבר ה' עמו פא"פ אל מדריגת המחנה כדי שיכול להעלותו ולקבל ממנו, וזהו דומה למלאך שאינו הולך למעלה אלא עומד במעלתו באותו שעה כדי להעלות התלמיד אליו וזהו דומה למלאך, וכדי שלא יאמר החכם כי הלימוד הוא גרעון אליו שאם היה באותו שעה לומד בעצמו היה הולך במעלה יותר, אמנם מצינו בר' פרידא [עירובין נד ב] ששנה לתלמידו ארבע מאות בזה שמוסיפין לו שניו כדי שישלים חכמתו הראוי לו אם היה שונה לעצמו